

УДК 314.15:351.756:355.01(477)
DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2026.2/18>

Микуленко М. В.

<https://orcid.org/0009-0008-4325-4728>

Дніпровський державний університет внутрішніх справ

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ У СВІТЛІ ПРОГНОЗУ МІЖНАРОДНОГО ЦЕНТРУ РОЗВИТКУ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА 2026 Р.

У статті розглянуто сучасні міграційні процеси в Україні в умовах повномасштабної війни та європейської інтеграції крізь призму прогнозу Міжнародного центру розвитку міграційної політики на 2026 рік. Основну увагу зосереджено на аналізі масштабів зовнішнього та внутрішнього переміщення населення, зміні міграційних намірів українців, а також на впливі безпекових, економічних і політико-інституційних чинників на динаміку мобільності. З'ясовано, що переміщення населення з України набуло затяжного характеру, а наміри повернення значної частини вимушених мігрантів поступово знижуються у зв'язку з поглибленням інтеграції в країнах перебування та збереженням високого рівня воєнних ризиків. Проаналізовано ключові сценарії розвитку повномасштабної війни – затяжна війна, заморожений конфлікт, перемога України, поразка України – та їх можливі наслідки для міграційних потоків, включно з потенційним поверненням населення або, навпаки, новими хвилями вимушеної міграції. Особливу увагу приділено режиму тимчасового захисту в ЄС, демографічній структурі українських бенефіціарів, а також поступовому переходу частини з них до національних правових статусів проживання. Досліджено взаємозв'язок між міграційними процесами та просуванням України на шляху до вступу в ЄС, зокрема у сфері управління міграцією, притулку та інтегрованого управління кордонами. На основі здійсненого аналізу зроблено висновки про те, що міграція з України у 2026 р. й надалі залишатиметься високоволатильним і значною мірою невизначеним процесом, критично залежним від перебігу воєнних дій, політики ЄС щодо переміщених осіб та спроможності української держави реалізовувати проактивну й скоординовану міграційну політику. Обґрунтовано необхідність переходу уряду від реактивних рішень до довгострокових стратегій, спрямованих на збереження людського капіталу, підтримку реінтеграції переміщених осіб та повосне відновлення України.

Ключові слова: державна міграційна політика, публічне адміністрування у кризових умовах, сценарний прогноз, вимушена міграція, європейська інтеграція, тимчасовий захист, управління переміщеним населенням.

Постановка проблеми. Міграційні процеси в країнах Східної Європи та Центральної Азії (СЄЦА), аналіз і прогноз яких на 2026 р. представлено в огляді Міжнародного центру міграційної політики (далі – Міжнародний центр), розвиваються в умовах складного та нестабільного глобального середовища. Сучасна міжнародна міграція дедалі більше зумовлюється поєднанням геополітичної напруженості, затяжних збройних конфліктів і асиметричного економічного відновлення у різних регіонах світу. Останніми роками насильницькі конфлікти залишаються провідним чинником вимушеного переміщення населення, тоді як структурний економічний тиск, демогра-

фічні дисбаланси та трансформація ринків праці визначають стійкі моделі міжнародної трудової мобільності. Паралельно з цим системи управління міграцією зазнають суттєвих інституційних та політичних змін, оскільки уряди намагаються реагувати на зростання суспільної та політичної чутливості до міграційних питань, поєднуючи цілі економічної мобільності з міркуваннями національної та прикордонної безпеки. У багатьох країнах призначення спостерігається перегляд міграційної політики, що проявляється в посиленні умов надання міжнародного захисту, жорсткішому прикордонному контролі та одночасному розвитку більш селективних, орієнто-

ваних на потреби економіки каналів трудової міграції. Такі заходи покликані компенсувати структурний дефіцит робочої сили, не знижуючи контролю з боку держави над міграційними потоками. Зазначені глобальні тенденції безпосередньо відображаються і в регіоні СЄЦА, де міграційна динаміка дедалі частіше формується довготривалими кризовими чинниками та рішеннями у сфері публічного управління, а не короткостроковими економічними або політичними потребами. Умови затяжного переміщення населення, трансформація коридорів трудової мобільності та активніше застосування цифрових інструментів моніторингу і регулювання міграції суттєво змінюють характер міграційних процесів у регіоні. У цьому контексті здатність країн СЄЦА, зокрема України, досягти ефективного балансу між забезпеченням захисту мігрантів, їхньою соціальною інтеграцією, задоволенням економічних потреб та дотриманням пріоритетів безпеки стане визначальним чинником впливу міграції на соціально-економічний розвиток регіону у 2026 р.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика міграційної політики постійно знаходиться на науковому порядку як теоретичних, так і прикладних досліджень. Це пояснюється тим, що віднедавна міграційні процеси стали ключовим фактором трансформації сучасного світу, впливаючи на економіку, безпеку та соціальну стабільність. Посилення міграційних потоків через війни та збройні конфлікти, екологічні катастрофи та пандемії вимагає від науковців розробки нових механізмів управління кризовими явищами. В підготовленому експертами Міжнародного центру аналітичному огляді «Міграційний прогноз на 2026 р. в регіоні Східної Європи та Центральної Азії» [6] (2026 р.) аналізуються ключові події та тенденції, які сформували міграцію в регіоні СЄЦА у 2025 р., а також сфери і проблеми, на які слід урядам звернути увагу в 2026 р. Міграційні події в Україні розглядаються Міжнародним центром крізь призму повномасштабної війни. У зв'язку із цим, теоретичні та практичні аспекти зазначеної проблематики досліджують такі зарубіжні, переважно європейські, учені, як Джонс С. та Маккейб Р. [19], Гізінська І. та Садецький А. [13], Дювелл Ф. [4; 5, р. 38], Кулеса А. [15] та інші дослідники та експерти. Актуальним питанням міграційних процесів присвячені аналітичні доповіді Інституту досліджень міграції та міжкультурних досліджень (IMIS), Центру стратегічних та міжнародних

досліджень (CSIS), Центру східних досліджень (OSW), Фонду Карнегі, Світового банку, ООН, Європейської Комісії.

Постановка завдання. Метою статті є з'ясування ключових подій та тенденцій, що формували міграційні процеси в Україні в 2025 р., у світлі прогнозу Міжнародного центру розвитку міграційної політики на 2026 р.

Виклад основного матеріалу. Через чотири роки після повномасштабного вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 р., Європа продовжує стикатися з найбільшою кризою переміщення людей з часів Другої світової війни. Станом на початок 2026 р. приблизно 5,86 млн [27] переміщених українців залишалися за кордоном, у тому числі близько 5,3 млн у Європі, а понад 4,6 млн [6, р. 15] були внутрішньо переміщеними особами (ВПО). Понад 4,35 млн осіб [2] було зареєстровано для отримання тимчасового захисту в державах-членах ЄС, причому найбільше в Німеччині, Польщі та Чехії. Водночас, за оцінками Мінсоцполітики України, з 2022 р. до своїх домівок повернулося 4,53 млн людей [6, р. 15], у тому числі близько 1,17 млн з-за кордону.

Економіка України продемонструвала відносну стійкість у 2025 р., але структурна вразливість залишається. Зростання залишалось обмеженим через постійні атаки РФ на критично важливу інфраструктуру, нестачу робочої сили та скорочення промислових потужностей, при цьому реальний ВВП у 2025 році становив 2,2 % [16] та 4,5 % у 2026 р., згідно з аналізом Міжнародного валютного фонду (МВФ) [30] (Світовий банк оцінює ВВП у 2026 р. на рівні 2 %). Незважаючи на значну міжнародну підтримку (43,3 млрд євро [8] від ЄС між 2022 і 2026 рр.), ВВП залишається значно нижчим за рівень до 2022 р., а відновлення відбувається нерівномірно, особливо в прифронтових регіонах [25]. Зберігається високий рівень бідності та гуманітарних потреб – більше 10 млн людей [26] потребують гуманітарної допомоги – зберігаються, тоді як значні пошкодження енергетичної інфраструктури продовжують спричиняти періодичні дефіцити електроенергії та перешкоджати відновленню промисловості. У той же час відсутність великомасштабних відтоків людей [4] із сильно постраждалих регіонів відображає стійкість населення та обмежені можливості мобільності, а не покращення умов безпеки.

На початку 2026 р. війна залишалася тривалим, інтенсивним конфліктом на виснаження, з лише обмеженими територіальними зрушеннями, незважаючи на тривалі бої вздовж лінії

фронту протяжністю приблизно 1 200 км. Втрати за період з лютого 2022 р. по грудень 2025 р. оцінювалися в 500 000–600 000, у тому числі 100 000–140 000 убитими, а загальні втрати українців і росіян потенційно наблизилися до двох мільйонів людей до весни 2026 р. [19]. Посилення бойових дій у 2025 р., відзначене постійними авіаударами та атаками на критичну інфраструктуру України, призвело до подальшого збільшення жертв серед цивільного населення. З 2022 р. населення України скоротилося приблизно на 8 млн [28] через переміщення, окупацію, зниження народжуваності та смертності, пов'язаної з війною. Незважаючи на відновлення дипломатичної взаємодії на початку 2026 р., структурні обмеження та несумісні стратегічні цілі обох сторін продовжують обмежувати перспективи всеосяжного припинення вогню [20]. Як наслідок, як вирішення конфлікту, так і найближче масштабне повернення українців з закордону залишаються значною мірою невизначеними.

Нещодавні опитування [18] свідчать про поступове зниження намірів повернення серед переміщених українців, оскільки саме переміщення стає тривалим, а їх інтеграція в країнах перебування поглиблюється. Незважаючи на те, що багато з них зберігають тісні зв'язки з Україною, збільшення участі на ринку праці, охоплення освітою та розвиток безпеки й економічних умов в Україні разом із політикою приймаючої країни сприяють більш диференційованим намірам щодо мобільності – від умовного повернення та циркулярної мобільності до довгострокового перебування за кордоном. Прогнози свідчать про те, що динаміка повернення значною мірою залежатиме від розвитку війни, залишаючись мінімальною за тривалого конфлікту, але потенційно зростаючи за мирного сценарію. Однак повернення, ймовірно, буде нерівномірним і географічно зосередженим, часто за межами регіонів походження, що вимагає від Уряду України цільових інвестицій у житло, послуги, працевлаштування та адміністративні системи для забезпечення стійкої реінтеграції [12].

У 2025 р. Україна продовжила операціоналізацію роботи Мінсоцполітики, зокрема зусилля щодо розширення охоплення переміщених українців за кордоном. У цьому контексті Міністерство співпрацює з ICMPD, який створив українські консульські центри в Чехії, Німеччині та Польщі, які наразі поступово перетворюються на «Хаби єдності» (Unity Hub). Ще один такий хаб планують відкрити у Швеції влітку 2026 р.

На стратегічному рівні 2025 р. ознаменував продовження прогресу України на шляху до вступу в ЄС. Після початку переговорів про вступ у червні 2024 р. Україна завершила скринінгові зустрічі для кількох переговорних кластерів, зокрема тих, що стосуються фундаментальних реформ, внутрішнього ринку та зовнішніх відносин [15]. Країна продемонструвала стійку прихильність до узгодження законодавства, незважаючи на триваючу війну [9], за підтримки Механізму для України (Ukraine Facility), який прискорив реформи в таких сферах, як енергетика, екологічна політика та економічне врядування [29]. Також, Європейською Комісією було відзначено прогрес у реформі державного управління, фінансового контролю та елементів міграційної та візової політики, хоча ефективне впровадження залишається ключовим викликом [9].

В межах ЄС тимчасовий захист для людей, переміщених з України, залишається чинним до 4 березня 2027 р., підтверджуючи солідарність ЄС і зберігаючи існуючі права для бенефіціарів у державах-членах. У вересні 2025 р. Рада ЄС прийняла рекомендацію, яка заохочує держави-члени сприяти переходу від тимчасового захисту до національного статусу проживання (наприклад, на основі зайнятості, навчання, сімейних чи інших підстав), дозволити подавати заявки на певні статуси, засновані на законодавстві ЄС, за умови, що такі статуси не можуть діяти одночасно з тимчасовим захистом, і забезпечити надання інформації бенефіціарам тимчасового захисту, в тому числі на основі «Хабів єдності».

Як і минулого року, траєкторія війни матиме вирішальне значення для формування міграційних результатів у 2026 р. На думку експертів Міжнародного центру [6, р. 20], двома найбільш вірогідними сценаріями в Україні є: «тривала війна», яка включає затяжну війну на виснаження зі зростанням людських втрат, у той час як Україна проводитиме реконструкцію та глибшу інтеграцію в західну політичну структуру та систему безпеки, і, «заморожений конфлікт», що настане після перемир'я, яке стабілізує поточні лінії фронту та територіальні зміни, потенційно прокладаючи шлях до мирної угоди з вирішенням або без вирішення військового статусу та територіальних питань України. На нашу думку, сценарій «замороженого конфлікту» навряд чи можна вважати найбільш вірогідним, оскільки Президент України неодноразово заявляв [31] про його цілковиту неприйнятність та небезпечність. Зазначені експерти також виділяють два, на їх

думку, менш вірогідних, але все ще ймовірних сценарії – це «перемога України», що відкидає російські сили принаймні до лінії 23 лютого 2022 р., і «поразка України», що, ймовірно, призведе до зміни уряду, демілітаризації, нейтралітету та фактичного поділу української території. На нашу думку, розглядати останній сценарій як ймовірний, хоча й маловірогідний, можна лише суто теоретично, оскільки на п'ятому році війни можна з упевненістю стверджувати, що він не має жодних шансів на практичну реалізацію та ще й з такими наслідками. Далі експерти роблять висновок, що характер розгортання цих сценаріїв, може привести до суттєво різних результатів стосовно переміщення і міграції українців, а також повернення їх додому. Оцінки коливаються від потенційного повернення від 1,2 до 2,1 млн українців у разі перемир'я чи мирної угоди до подальшого переміщення понад 10 млн людей у разі повної російської окупації [5, р. 12]. Якщо війна в Україні піде за найгіршим сценарієм, європейські країни знову можуть зіткнутися з прибуттям біженців у дуже великих масштабах. Експерти наголошують, що поки траєкторія війни не стане зрозумілішою, жоден із цих сценаріїв міграції не можна виключати.

В звіті Міжнародного центру також йдеться про тимчасовий захист переміщених з України осіб, які не є її громадянами [5, р. 38]. Зазначається, зокрема, що хоча ситуація з наданням тимчасового захисту негромадянам України привертає менше уваги громадськості, ніж становище українських громадян, неукраїнські бенефіціари тимчасового захисту становлять ще один важливий аспект загальної картини тимчасового захисту. Так, до кінця 2025 р. 68 665 громадян третіх країн (йдеться про осіб, які не були громадянами України, але проживали в Україні за станом на 24 лютого 2022 р. і виїхали в ЄС через вторгнення РФ) отримали тимчасовий захист в ЄС, майже половина з яких (33 450) походила з регіону Східної Європи та Центральної Азії (СЄЦА). Росіяни становили найбільшу групу з 12 290 бенефіціарами, переважно зареєстрованими в Німеччині, Іспанії та Польщі. Загалом Німеччина залишалася основним пунктом призначення для громадян країн СЄЦА, які користувалися тимчасовим захистом [21].

Порівняно з 2024 р. кількість українських бенефіціарів тимчасового захисту в ЄС у 2025 р. зросла на 94 185 особи (2,2 %) В 2025 р. найбільш значне місячне зростання було зафіксовано наприкінці вересня (+48 895 осіб або 1,2 %), листопаді (+30 875 або 0,7 %) та грудні (+24 400 або 0,6 %)

[21]. Це зростання було зафіксовано в першу чергу в Німеччині, Іспанії та Румунії. Протягом решти року кількість бенефіціарів дещо скоротилася, причому найбільш помітне скорочення зафіксовано у Франції та Естонії [22]. Одним із факторів зростання в кінці 2025 р., стали регуляторні зміни в Україні. Так, 26 серпня 2025 р. постановою Кабміну були внесені зміни до Правил перетинання державного кордону громадянами України (набули чинності 28 серпня), якими знімалися обмеження щодо перетину державного кордону громадянами України чоловічої статі віком від 18 до 22 років (включно) [17]. Таким чином, збільшення числа бенефіціарів у період з вересня по грудень 2025 р. може бути частково пов'язане зі збільшенням кількості молодих чоловіків, які виїжджають після цієї зміни, а також із сезонними факторами, включаючи очікування складніших зимових умов.

За даними Євростату станом на кінець грудня 2025 р. найбільше бенефіціарів тимчасового захисту з України прийняли Німеччина (1 250 620 осіб; 28,7 % від загальної кількості ЄС), Польща (969 240; 22,3 %) та Чехія (393 055; 9,0 %). Відносно чисельності населення це відповідало середньому по ЄС 9,7 бенефіціарів на 1 000 жителів. Серед ЄС найвищі показники спостерігалися в Чехії (36,0 на 1 000 осіб), за нею йдуть Польща (26,6), Кіпр і Словаччина (обидві 25,8). За демографічним складом дорослі жінки становили 43,6 % бенефіціарів, причому більшість (54,2 %) віком від 35 до 64 років. Неповнолітні становили майже третину (30,5 %), а дорослі чоловіки становили 25,9 % на кінець 2025 року [22].

Поточні міграційні події в Україні слід розглядати в контексті європейської інтеграції, зокрема з моменту отримання в 2022 р. нашої країною статусу кандидата на вступ. Вступні перемовини між Україною та ЄС офіційно розпочалися в червні 2024 р. після першої міжурядової конференції [10]. Незважаючи на триваючу повномасштабну війну, Україна продовжує просуватися на шляху вступу до ЄС, завершивши у 2025 р. скринінгові зустрічі з ЄС для Кластеру 1 (Основоположні засади вступу), Кластеру 2 (Внутрішній ринок) і Кластеру 6 (Зовнішні відносини). У Кластері 1 розділ 24 (Юстиція, свобода та безпека) є особливо актуальним для управління міграцією, охоплюючи власне міграцію, надання притулку, візову політику та управління кордонами [15]. Європейська Комісія вважає, що Україна готова розпочати переговори щодо Кластеру 1 – обов'язкової передумови для

відкриття інших кластерів – але переговори ще офіційно не розпочато, оскільки для цього потрібна одностайна згода між державами-членами ЄС [13]. Зі зміною влади в Угорщині, а саме керівництвом цієї країни хотіли почати, є надія, що одностайність з цього питання буде, нарешті, досягнута.

Пакет розширення на 2025 р. [1] (стратегічний документ щодо політики розширення ЄС та низка звітів, що відстежують прогрес, досягнутий країнами-кандидатами та потенційними кандидатами), прийнятий Європейською Комісією в листопаді, відзначає постійний прогрес у приведенні законодавства України у відповідність із законодавством ЄС. В Повідомленні Комісії «Політика розширення ЄС в 2025 р.» йдеться про покращення в таких сферах, як координація зовнішньої політики, аграрна політика, реформа державного управління та фінансовий контроль. У сфері міграції законодавча база України щодо законної та нелегальної міграції та візової політики вже значною мірою узгоджена зі стандартами ЄС. Як зазначає Європейська Комісія, головний виклик для України полягає в ефективній реалізації, включаючи розбудову адміністративної спроможності та міжвідомчої координації. Водночас залишаються необхідними подальші реформи. У Звіті «Україна 2025» [24], який готується Європейською Комісією вже втретє, наголошується на необхідності зміцнення верховенства права, включаючи незалежність судової системи, реформу прокуратури та ефективність антикорупційних інституцій. Комісія наголошує на необхідності досягнення Україною додаткового поступу у реформі державного управління, гармонізації національного законодавства та в сфері захисту основоположних прав.

ЄС також закликав до швидшого ухвалення та початку імплементації нової Стратегії інтегрованого управління кордонами України в рамках Плану дій на 2026–2028 р. [11]. Розроблені за участі Консультативної місії Європейського Союзу (КМЄС) в Україні, Представництва ЄС в Україні, а також інших міжнародних партнерів, зокрема таких, як Frontex та Міжнародна організація з міграції, Стратегія та відповідний План дій спрямовані на наближення національної системи управління кордонами до європейських стандартів. Стратегія визначає 15 пріоритетних цілей, серед яких – використання європейської експертної підтримки, необхідної для імплементації принципів інтегрованого управління кордонами в Україні. На даний момент Стратегія перебуває

на завершальній стадії погодження урядом. Після розгляду РНБО її буде подано на підпис до Офісу Президента України, а План дій – на затвердження до Кабінету Міністрів України.

Інтеграція з ЄС є центральною в Програмі дій Уряду України на 2025–2026 рр. [29], яка пов’язує реформи верховенства права, демократичне врядування, реконструкцію та безпеку. У травні 2025 р. Уряд України розпочав підготовку Національної програми адаптації законодавства України до права ЄС (acquis ЄС) [14], яка була затверджена постановою Кабміну 1 квітня 2026 р. Національна програма скеровуватиме процес приведення законодавства України у відповідність із законодавством ЄС з метою виконання зобов’язань України, передбачених переговорною рамкою Європейського Союзу, схваленою рішенням Ради ЄС від 21 червня 2024 р.

У той же час реформи, підтримані в рамках програми «Механізм для України» [23], прискорили адаптацію до стандартів ЄС у таких сферах, як енергетика, регіональна політика та охорона навколишнього середовища. Фонд вартістю 50 млрд євро на 2024–2027 рр. є ключовим фінансовим інструментом для підтримки реформ та інтеграції України в ЄС [7]. Очікується, що пакети фінансової підтримки ЄС на 2026–2027 рр. [3] будуть зосереджені на енергетичній стійкості та ширшій економічній стабільності, посилюючи інтеграційний порядок денний України.

Експерти Міжнародного центру вважають, що у 2026 р. особливо важливо спостерігати за трьома подіями [5, р. 58]: по-перше, прогрес у процесі вступу залежатиме від того, чи досягнуть держави-члени ЄС одностайної згоди щодо офіційного початку переговорів з Україною в рамках Кластеру 1; по-друге, увага Сторін перемовин про вступ дедалі більше переключатиметься з узгодження законодавства на ефективне впровадження реформ, особливо в сферах, пов’язаних із Розділом 24, включаючи управління міграцією, процедури надання притулку та інтегроване управління кордонами; по-третє, ЄС та його держави-члени повинні будуть уточнити довгострокові домовленості для переміщених українців, оскільки рамки тимчасового захисту наближаються до наступного етапу перегляду. У цьому контексті ЄС розпочав підготовку до прийняття довгострокового рішення стосовно переміщених українців у Союзі, заохочуючи держави-члени поступово переводити бенефіціарів тимчасового захисту на національні дозволи на проживання або добровільне повернення, коли це дозволять обставини.

Висновки. Таким чином, з огляду на мету статті, можна зробити такі висновки:

1. Міграційні процеси в Україні у 2025–2026 рр. сформувалися під визначальним впливом повномасштабної війни, що зумовило їх затяжний характер, високий рівень невизначеності та залежність від ймовірних безпекових сценаріїв. Відсутність нових масових хвиль виїзду не свідчить про стабілізацію, а радше відображає обмежені можливості мобільності та адаптацію населення до кризових умов. Наміри переміщених українців стосовно повернення дедалі більше диференціюються, що підтверджує трансформацію вимушеної міграції у довгострокову. Їх визначальними чинниками стають тривалість воєнних дій, глибина інтеграції в державах перебування, а також політика ЄС та його держав-членів щодо тимчасового захисту та альтернативних правових статусів проживання. Загалом, досвід 2025 р. демонструє, що міграційні процеси в країнах СЄЦА формуються внаслідок і під впливом поєднання незавершених криз, зокрема міграційних, і свідомих політичних рішень. Відповідно, прогноз на 2026 р. передбачає збереження високої волатильності міграційних процесів без ознак фундаментального зламу існуючих тенденцій. Масштабне переміщення населення з України, найімовірніше, триватиме або посилюватиметься залежно від подальшого перебігу воєнних дій.

2. Відсутність проактивних та скоординованих політичних рішень уряду у сфері міграції створює низку системних ризиків для державного управління, соціально-економічної стабільності та регіональної безпеки: по-перше, недооцінка тривалого характеру переміщення може призвести до фрагментованих і реактивних урядових рішень, що перевантажуватимуть системи

соціального захисту, освіти та охорони здоров'я, особливо на місцевому рівні; по-друге, відсутність правової передбачуваності щодо статусу переміщених осіб підвищує ризик їх соціальної маргіналізації, неформальної зайнятості та втрати людського капіталу як для приймаючих країн, так і для України; по-третє, недостатня готовність до можливих нових хвиль міграції обмежує спроможність урядів реагувати на швидкі зміни безпекової ситуації, що може призвести до гуманітарних викликів, політичної напруги та зниження довіри до державних інституцій; по-четверте, відсутність узгодженості між інтеграційною політикою та стратегіями добровільного повернення послаблює потенціал для повоєнного відновлення України та ускладнює планування на ринку праці. Загалом, бездіяльність або збереження короткострокового підходу підвищує ймовірність того, що міграція з України й надалі залишатиметься фактором нестабільності, а не керованим процесом, інтегрованим у ширші стратегії відновлення, розвитку та безпеки.

У зв'язку із вищезазначеним, перспективними напрямками подальших досліджень можуть бути такі: оцінка ефективності публічного адміністрування міграційними процесами в умовах затяжної війни, з акцентом на координацію між органами державної та місцевої влади; аналіз впливу європейської інтеграції на трансформацію державної міграційної політики України, зокрема у сфері управління міграцією, надання притулку та інтегрованого управління кордонами. Зазначені напрями сприятимуть формуванню наукового підґрунтя для подальших теоретичних і прикладних досліджень у сфері публічного управління та адміністрування міграційних процесів в Україні.

Список літератури:

1. 2025 Enlargement package shows progress towards EU membership for key enlargement partners. European Commission. Press Release. November 2025. URL: <https://surl.li/oaagwq> (Last accessed: 15.04.2026).
2. Beneficiaries of Temporary Protection at the End of the Month by Citizenship, Age and Sex. Eurostat (Dataset code: MIGR_ASYTPSM). URL: <https://surl.li/bxrgdm> (Last accessed: 13.04.2026).
3. Commission presents a financial support package for Ukraine for 2026–2027. European Commission. 14 January 2026. URL: <https://surl.li/cmhgmp> (Last accessed: 15.04.2026).
4. Düvell F. Do Russia's Attacks on Power Infrastructure Drive Forced Migration from Ukraine? Prague Process Situational Brief. 14 February 2025. URL: <https://surl.li/rdhjgd> (Last accessed: 13.04.2026).
5. Düvell F. Scenarios of War and Forced Migration from Ukraine: How many more Ukrainians could flee if Russia wins? Prague Process Policy Brief. 15 May 2024. URL: <https://surl.li/jzuqif> (Last accessed: 13.04.2026).
6. Eastern Europe & Central Asia. ICMPD Migration Outlook 2026. 49 p. URL: <https://surl.li/mkbrpi> (Last accessed: 13.04.2026).
7. EU annual report shows Ukraine Facility delivering fast results and boosting accession path. European Commission. 9 September 2025. URL: <https://surl.li/wevuuc> (Last accessed: 15.04.2026).

8. EU Financial Assistance to Ukraine. Council of the European Union. URL: <https://surli.cc/xpuwlt> (Last accessed: 13.04.2026).
9. European Commission Presented the Report on Ukraine's Progress Within the 2025 Enlargement Package – Best Assessment in Three Years. Uryadovyy Portal. 4 November 2025. URL: <https://surli.li/kymidf> (Last accessed: 13.04.2026).
10. First Accession Conference with Ukraine. Council of the European Union. 25 June 2024. URL: <https://surli.li/acglau> 2026 (Last accessed: 15.04.2026).
11. First Donor Conference for Ukraine's IBM Strategy Held in Kyiv. European Union Advisory Mission for Civilian Security Sector Reform Ukraine. December 2025. URL: <https://surli.li/czghax> (Last accessed: 15.04.2026).
12. Forecasting Refugee Return to Ukraine amid Ongoing War and Uncertainty. United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). Policy Brief No. 2. 2 February 2026. URL: <https://surli.li/omoomv> (Last accessed: 13.04.2026).
13. Gizińska I., Sadecki A. Hungary hardens its stance on Ukraine. Centre for Eastern Studies, March 2025. URL: <https://surli.li/aqmazp> (Last accessed: 15.04.2026).
14. Interdepartmental Working Group Approves National Programme for Adapting Ukrainian Legislation to EU Law. Service of the Deputy Prime Minister of Ukraine. 30 December 2025. URL: <https://surli.li/jwftji> (Last accessed: 15.04.2026).
15. Kulesa A. The EU Accession Path for Ukraine and Moldova: Anticipated Reforms on Migration, Asylum and Border Management. Prague Process Analytical Report. April 2025. URL: <https://surli.li/ycvgyg> (Last accessed: 13.04.2026).
16. Moffat L. Ukraine's GDP grew 2.2 % in 2025, economy ministry says. The Kyiv Independent. January 16, 2026. URL: <https://surli.li/aujtis> (Last accessed: 13.04.2026).
17. Resolution dated 26 September 2025 No. 1031. Cabinet of Ministers of Ukraine. Kyiv. URL: <https://surli.lt/czumjt> (Last accessed: 16.04.2026).
18. Return or Stay? How Ukrainian Migrants' Sentiments in the EU Are Changing. Gradus Research. August 2025. URL: <https://surli.li/piuhea> (Last accessed: 13.04.2026).
19. Russia's Grinding War in Ukraine: Massive Losses and Tiny Gains for a Declining Power by Seth G. Jones and Riley McCabe. Center for Strategic and International Studies (CSIS). January 2026. URL: <https://csis-website> – <https://surli.li/qmcvjq> (Last accessed: 13.04.2026).
20. Signs of an Imminent End to the Ukraine War Are Deceptive. Carnegie Endowment. 18 February 2026. URL: <https://surli.li/ffesbw> (Last accessed: 13.04.2026).
21. Temporary protection beneficiaries at the end of December 2025. Eurostat. URL: <https://surli.lu/srzrca> (Last accessed: 16.04.2026).
22. Temporary protection for persons fleeing Ukraine – monthly statistics. Eurostat. URL: <https://surli.li/pybfbn> (Last accessed: 16.04.2026).
23. The Ukraine Facility. European Commission. URL: <https://surli.li/njxyvg> (Last accessed: 15.04.2026).
24. Ukraine 2025 Report. European Commission. November 2025. URL: <https://surli.li/yrwqud> (Last accessed: 15.04.2026).
25. Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment: February 2022 – December 2024. World Bank, the Government of Ukraine, the European Union, the United Nations. February 2025. URL: <https://surli.li/mplxjy> (Last accessed: 13.04.2026).
26. Ukraine Humanitarian Needs and Response Plan 2026. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA). January 2026. URL: <https://surli.lt/kpnnuj> (Last accessed: 13.04.2026).
27. Ukraine situation: UNHCR's 2026 plans and financial requirements. United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). Regional Bureau for Europe. 26 January 2026. URL: <https://surli.li/zwrzgx> (Last accessed: 13.04.2026).
28. Ukraine's Demographic Crisis – UNFPA. United Nations Office at Geneva. 22 October 2024. URL: <https://surli.li/hpflkl> (Last accessed: 13.04.2026).
29. Ukraine's Government Action Program 2025–2026: Building a Resilient State Through Defence, Reforms, and European Integration. Freedom Channel. 5 November 2025. URL: <https://surli.li/ugnbbbs> (Last accessed: 15.04.2026).
30. World Economic Outlook: Global Economy in Flux, Prospects Remain Dim. International Monetary Fund (IMF). October 2025. URL: <https://surli.li/qhzzab> (Last accessed: 13.04.2026).
31. Zelenskyy warns: Frozen conflicts remain active wars. The New Voice of Ukraine. June 1, 2024. URL: <https://surli.li/jypeik> (Last accessed: 13.04.2026).

Mykulenko M. V. MIGRATION PROCESSES IN UKRAINE IN LIGHT OF THE INTERNATIONAL CENTER FOR MIGRATION POLICY DEVELOPMENT'S FORECAST FOR 2026

This paper examines current migration trends in Ukraine in the context of full-scale war and European integration, as projected by the International Centre for Migration Policy Development for 2026. It focuses on analysing the scale of internal and external population displacement, changes in the migration intentions of Ukrainians and the impact of security, economic and political-institutional factors on mobility dynamics. It has been established that population displacement from Ukraine has become protracted and that the intention to return of a significant proportion of forced migrants is gradually declining due to their deepening integration in host countries and the persistence of high military risk levels. The article analyses key scenarios for the development of a full-scale war – a protracted war, a frozen conflict, a Ukrainian victory or a Ukrainian defeat – and their possible consequences for migration flows. These consequences include the potential return of the population or, conversely, new waves of forced migration. Particular attention is paid to the EU's temporary protection regime, the demographic profile of Ukrainian beneficiaries, and their gradual transition to national legal residence statuses. The paper also explores the relationship between migration processes and Ukraine's progress towards EU accession, particularly with regard to migration management, asylum, and integrated border management. The analysis concludes that migration from Ukraine in 2026 and beyond will remain highly volatile and largely uncertain, critically dependent on the course of military operations, EU policy towards displaced persons and the Ukrainian state's capacity to implement proactive, coordinated migration policies. The paper justifies the need for the government to shift from reactive decision-making to long-term strategies aimed at preserving human capital, supporting the reintegration of displaced persons and facilitating Ukraine's post-war recovery.

Keywords: state migration policy, public administration in crisis conditions, scenario-based forecasting, forced migration, European integration, temporary protection, management of displaced populations.

Дата першого надходження статті до видання: 01.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 01.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026